

Vækstvirksomheder og iværksættere

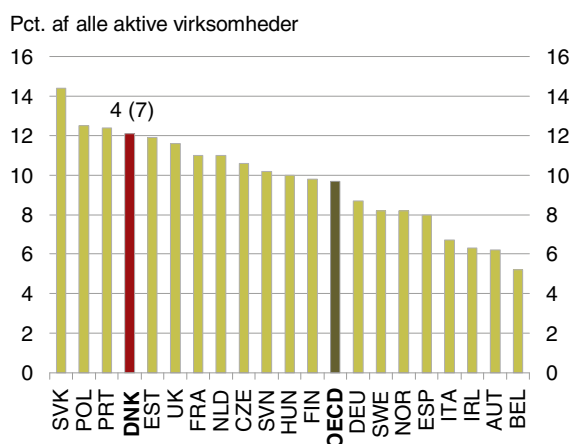
Vækstvirksomheder og iværksættere spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre konkurrence og innovation i økonomien. De udvikler ofte innovative løsninger og serviceydelser, ligesom de udfordrer de øvrige virksomheder til at forny sig og øge produktiviteten. Dermed er vækstvirksomhederne, og især de mest succesfulde vækstvirksomheder, med til at skabe dynamik i økonomien og sikre, at ressourcerne bliver brugt der, hvor det er mest hensigtsmæssigt.

Vækstiværksættere skaber pr. definition relativt flere job end andre nye virksomheder. I løbet af en treårig vækstperiode skaber en vækstiværksætter i gennemsnit 15 job sammenlignet med i gennemsnit fire job i andre virksomheder med samme størrelse i starten af vækstperioden.¹

Nyetablerede virksomheder

Hvert år etableres der mellem 17.000 og 24.000 nye virksomheder i Danmark. Andelen af nye virksomheder i Danmark var i 2011 blandt top fem i OECD og højere end i blandt andet Finland, Sverige og Norge, se figur 9.1.

Figur 9.1 Etableringsraten, 2011

Anm.: Nye virksomheder i pct. af samtlige aktive virksomheder. Nye virksomheder defineres som reelt nye virksomheder, der har været aktive i mindre end ét år.
Kilde: Eurostat og Danmarks Statistik.

Danmark har haft en stigning i etableringsraten fra 2010 til 2011 på 2,1 pct.-point. Samme udvikling ses blandt andet i Sverige og Norge, mens Finland har haft et lille fald i etableringsraten.

¹ Erhvervsstyrelsen, Iværksætterindeks 2011. Data er for vækstperioden 2005 til 2008.

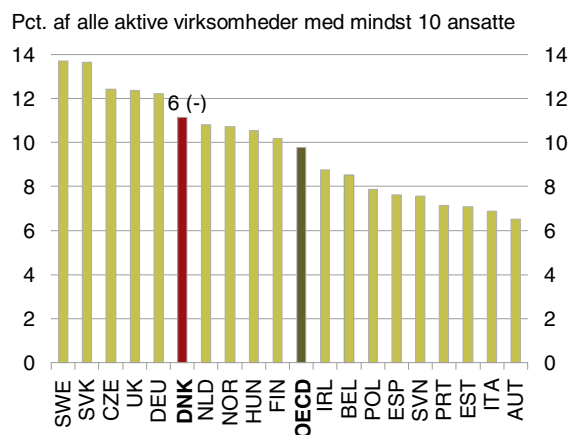
De seneste tre år har antallet af nyregistreringer, opgjort ved antallet af CVR-registreringer været det samme som i 2004-2005 efter et væsentligt højere niveau i årene omkring højkonjunktoren, se Factbook.²

Vækstvirksomheder

Vækstvirksomheder kan være både nyetablerede og eksisterende virksomheder. En vækstvirksomhed defineres som en virksomhed, der har mindst ti ansatte, og som i en periode på tre år har en gennemsnitlig årlig vækst i antal ansatte på mindst 10 pct. Der er ikke et alderskrav til vækstvirksomheder.

Foreløbige data fra 2012 viser, at godt 11 pct. af alle danske virksomheder med mindst ti ansatte havde en gennemsnitlig årlig vækst i antal ansatte på mindst 10 pct. over en treårig periode. Det placerer Danmark væsentligt over OECD-gennemsnittet og på niveau med lande som Nederlandene, Norge og Finland, men under fx Sverige og Tyskland, se figur 9.2.

Figur 9.2 Vækstvirksomheder (10+ ansatte og 10 pct. gennemsnitlig årlig vækst), 2012

Anm.: Vækstvirksomheder defineres som virksomheder, som uanset alder har haft en gennemsnitlig årlig vækst i antal ansatte på mindst 10 pct. over en treårig periode. 2012 er slutåret for den treårige vækstperiode. Tælleren er foreløbige tal for antallet af vækstvirksomheder i 2012. Nævneren er antallet af virksomheder med 10 ansatte eller flere i 2011.
Kilde: Eurostat.

² Nye CVR-registreringer er en indikator for antallet af virksomheder, der startes i Danmark. Indikatoren følger udviklingen i etableringsraten, hvor tallene kun går til 2011. Tallene er ikke rensset for administrative opsplitninger, skift i ejerform mv., og derfor er antallet af CVR-registreringer væsentligt højere end det reelle antal af nye virksomheder. Udviklingen i antallet af nye CVR-registreringer kan dog bruges som en indikator for udviklingen i iværksætteraktiviteten.

Vækstvirksomheder er tidligere defineret som virksomheder med mindst ti ansatte og 20 pct. gennemsnitlig årlig vækst over en treårig periode. For at få data for flere sammenlignelige lande som fx Sverige, Finland, Tyskland og Nederlandene, og dermed et bedre sammenligningsgrundlag, er definitionen justeret sammenlignet med tidligere år. Data med den nye definition er foreløbige, hvorfor der kan blive tale om revisioner i det endelige datagrundlag.

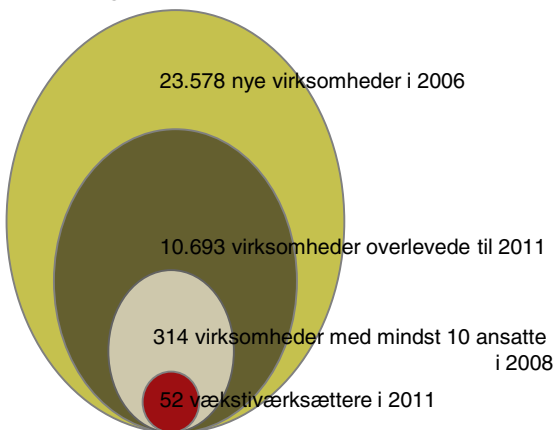
Vækstiværksættere

Vækstiværksættere defineres som virksomheder, der har mindst 10 ansatte efter de to første leveår og en gennemsnitlig årlig vækst på mindst 10 pct. over den efterfølgende treårige periode. Også her er der tale om en justeret definition sammenlignet med tidligere år.

Ved at følge en årgang af nyetablerede danske virksomheder over en femårig periode får man et billede af, hvordan virksomhederne i årgangen udvikler sig.

Ud af de 23.578 virksomheder, der blev etableret i 2006, overlevede knap halvdelen i fem år. Godt 300 virksomheder formåede at overleve i fem år og samtidig få mindst 10 ansatte i det andet leveår (2008). 52 af de virksomheder, der blev etableret i 2006, havde i 2011 opnået status som vækstiværksætter, se figur 9.3.

Figur 9.3 Vækst i én årgang af nye virksomheder (etableringsår 2006)

Anm.: Vækstiværksættere defineres som virksomheder, der inden for de to første leveår har mindst 10 ansatte og herefter en gennemsnitlig årlig vækst i antal ansatte på mindst 10 pct. over en treårig periode.
Kilde: Danmarks statistik og egne beregninger.

I årgangen af nye danske virksomheder etableret i 2006 var det således kun en ganske lille andel, der formåede at opfylde kriterierne for at blive vækstiværksætter.

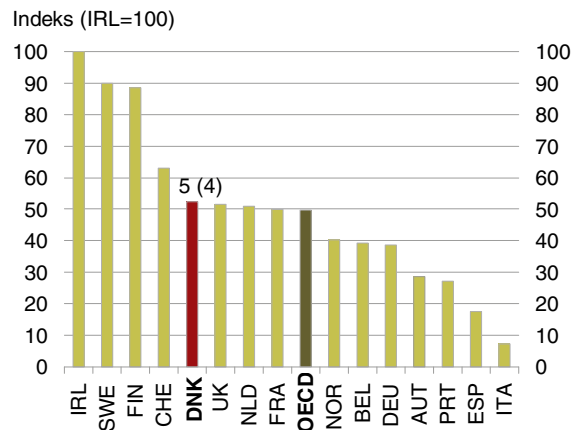
Adgang til venturekapital

Venturekapital er egenkapitalindskud og er kendetegnet ved, at investorerne involverer sig i virksomhederne og tilfører dem forretningsmæssige kompetencer sammen med kapitalen.

Venturekapital er sammen med banklån en af de vigtigste kilder til finansiering for nye virksomheder. Adgangen til venturekapital har stor betydning for, om unge virksomheder med stort vækstpotentiale kan få finansieret investeringer. Det kan fx være investeringer i nye teknologier og i udviklingen af nye produkter.

I 2012-2013 fastholder Danmark niveauet af ventureinvesteringer som pct. af BNP. Der ses dog et fald i forhold til sidste års placering, hvilket skyldes, at andre lande har haft en relativt stor stigning i investeringer. Danmark ligger over OECD-gennemsnittet og på niveau med fx United Kingdom, men under fx Irland, Sverige og Finland, se figur 9.4.

Figur 9.4 Ventureinvesteringer i pct. af BNP, 2012 og 2013

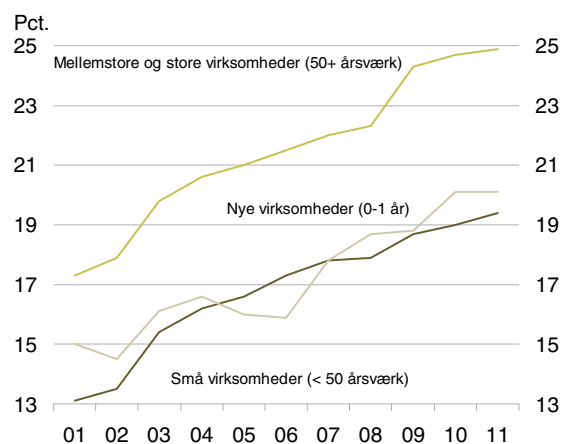
Anm.: Figuren viser andelen af ventureinvesteringer i de pågældende lande – både fra indenlandske og udenlandske investorer – i pct. af BNP. Ventureinvesteringer er beregnet som et årligt gennemsnit for årene 2012 og 2013. Det førende land (IRL) er sat til indeks 100. Investeringerne dækker både seed-, opstarts- og ekspansionsinvesteringer.
Kilde: European Venture Capital Association.

Adgang til kompetencer

Viden er afgørende for virksomhedernes vækstpotentiale, og det bliver stadig vigtigere for virksomhederne at have adgang til arbejdskraft med viden på et fagligt højt og internationalt konkurrencedygtigt niveau. En veluddannet arbejdsstyrke øger virksomhedernes muligheder for at finde og udvikle medarbejdere med de relevante kvalifikationer. Det understøtter udviklingen af nye produkter og løsninger.

I perioden 2003 til 2011 er andelen af ansatte med en videregående uddannelse steget i både små virksomheder og i gruppen af mellemstore og store virksomheder. I nye virksomheder har andelen af ansatte med en videregående uddannelse ikke ændret sig i 2011 i forhold til 2010. Der er en større andel af ansatte med videregående uddannelser i mellemstore og store virksomheder end i små og nye virksomheder, se figur 9.5.

Figur 9.5 Ansatte med videregående uddannelse i danske virksomheder, 2001-2011

Anm.: Andelen af ansatte med videregående uddannelse i pct. af alle ansatte.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Gennemførte og større planlagte initiativer

Gennemførte initiativer:

- **Aftaler om Vækstpakke 2014.** Med Aftalerne er det bl.a. besluttet at lempe udbyttebeskatningen af noterede aktier, der oprettes en accelerationspulje i regi af Vækstfonden på ½ mia. kr. målrettet virksomheder med særligt vækstopotentiale og vækstlånordningen forlænges med fem år til 2020. Endvidere igangsættes en analyse af mulighederne for på en forsvarlig måde at fremme crowdfunding i Danmark, ligesom regeringen vil samarbejde med de regionale vækstfora om et nyt sparrings- og uddannelsesforløb målrettet iværksættervirksomheder med vækstopotentiale. Endelig vil regeringen undersøge mulighederne for at oprette Dansk Vækstkapital II.
- **Aftaler om Vækstplan DK.** Med Aftalerne blev der skabt basis for Vækstlån til iværksættere. Ordningen blev igangsat ved udgangen af 2013 og administreres af Vækstfonden. Vækstlån til iværksættere skaber grundlag for et øget udlån på op mod 1 mia. kr. frem mod 2017. Ordningen for små vækstkautioner tilføjes endvidere 50 mio. kr. i 2015.
- **Grønne vækstlån.** Med finanslovsaftalen for 2013 blev der afsat 50 mio. kr. til Grønne vækstlån, som forbedrer vilkårene for SMV'ers finansiering af nye grønne investeringer. De Grønne vækstlån forventes at skabe grundlag for et øget udlån på op mod 350 mio. kr.
- **Mikrolån.** Vækstfonden etablerede i december 2013 et samarbejde med den Europæiske Investeringsfond (EIF), der indebærer, at der kan ydes supplerende garanti for lån på op til 185.000 kr., såkaldte mikrolån. Samarbejdet med EIF giver pengeinstitutterne større tilskyndelse til at yde helt små lån, fx til iværksættere og SMV'er.
- **Iværksætterselskabet.** I maj 2013 vedtog Folketinget en revision af selskabsloven, som bl.a. medførte en ny type anpartsselskaber – de såkaldte iværksætterselskaber (IVS). Et iværksætterselskab kan stiftes med en selskabskapital på 1 krone. Pr. august 2014 var der registreret i alt 3.300 iværksætterselskaber.
- **Grønt Iværksætterhus** fremmer grøn omstilling af iværksættere gennem rådgivning, uddannelse, test- og demonstrationsfaciliteter mv. til udvikling af grønne forretningsmodeller og produkter. Der er afsat 25 mio. kr. i 2013-2016.
- **Global Entrepreneurship Week.** Danmark har siden 2008 deltaget i Global Entrepreneurship Week, der er en årlig internationalt koordineret kampagne i november med fokus på at styrke iværksætterkulturen.
- **Fonden for Entreprenørskab.** Fonden bidrager til implementeringen af initiativer i regeringens innovationsstrategi "Danmark – Løsningernes Land" fra december 2012. Fonden arbejder for at udbrede og integrere innovation og entreprenørskab i undervisningen på alle uddannelsesniveauer fra folkeskole til de videregående uddannelser.

-
- **Mikrolegater.** Rådet for Teknologi og Innovation har bevilliget 2½ mio. kr. til videreførelse af Fonden for Entreprenørskabs mikrolegatorordning i 2014. Ordningen understøtter iværksætteri blandt studerende fra landets ungdoms- og videregående uddannelser.
 - **Enklere regler.** Regeringen lancerede en handlingsplan for enklere regler i marts 2012. Målet er, at erhvervslivets administrative byrder skal lettes væsentligt på områder, hvor virksomhederne oplever de største udfordringer. Regeringen har bl.a. nedsat Virksomhedsforum for enklere regler, der har til opgave at sende forslag til regelforenklning til regeringen. Foreløbigt har Virksomhedsforum indsendt 385 forslag til regeringen, hvoraf 251 gennemføres helt eller delvist. Det svarer til 83 pct. af de forslag, som regeringen har svaret på. De administrative byrder er samlet reduceret med ca. 335 mio. kr. i perioden fra regeringen tiltrådte til ultimo 2013.

Større planlagte initiativer:

- **Iværksætterpilot.** Som en del af innovationsstrategien etableres en ordning for dimittender, der ønsker at starte egen virksomhed. Det forventes, at InnovationsFonden lancerer første ansøgningsrunde under den nye Iværksætterpilotordning i efteråret 2014. Ordningen vil understøtte nye dimittender, der ønsker at starte egen virksomhed med finansiering og rådgivning.
 - **Enklere regler.** Regeringen har med Aftaler om Vækstpakke 2014 styrket indsatsen for enklere regler. Regeringen har bl.a. fastsat en målsætning om at anvise byrdereducerende tiltag, der kan spare virksomhederne for omkostninger i et omfang svarende til mindst 2 mia. kr. netto i varig virkning i 2020 i forhold til 1. januar 2015. Derudover har regeringen bl.a. iværksat en indsats for at reducere den erhvervsrettede sagsbehandlingstid på udvalgte områder i stat og kommuner med gennemsnitligt en tredjedel.
 - **Start-up Denmark.** For at øge tiltrækningen af udenlandske iværksættere indfører regeringen som et forsøg en ny ordning, hvor der på baggrund af en godkendt forretningsplan kan gives opholdstilladelse til udlændinge fra tredjelande, der gerne vil starte virksomhed i Danmark.
-